

*Auteur: Suzanne van Veen,
adviseur bij Van Veen en Partners te Rosmalen*

Geloven wat je ziet of zien wat je gelooft

Mensenkennis

Mensenkennis geldt in onze maatschappij dikwijls als een positieve competentie. Zodra iemand vol trots meldt over een flinke dosis mensenkennis te beschikken ben ik echter op mijn hoede. Te vaak hoort deze 'kwaliteit' naar mijn mening slechts thuis in het rijtje van vasthouden aan vooroordelen.

In dit artikel geef ik een beschrijving van de manier waarop wij mensen geneigd zijn om bij het interpreteren van een situatie de grens te trekken tussen wat er zich in ons zelf afspeelt en wat daarbuiten is. In het dagelijks leven hebben wij voortdurend te maken met gebeurtenissen en situaties waarop wij op verschillende momenten verschillend reageren. Er zijn met andere woorden dingen die er gewoon zijn, en er zijn dingen waarvan wij iets vinden of waarover wij een mening vormen. Er is bovendien voor ons een wezenlijk verschil tussen wie wij zelf zijn en wat er zich buiten ons afspeelt. Dikwijls raken wij in de problemen door anderen. Aan deze problemen liggen in de kern altijd verschillen in inzicht, visie en betekenis ten grondslag.

Gedachten en gevoelens

In iedere situatie vormen wij onze eigen gedachten. Bij deze gedachten hebben wij ook gevoelens. Soms zijn die gevoelens heftiger dan op andere momenten. Gevoelens uiten zich in emoties, zoals tranen, woede, onverschilligheid etc. Als wij deze gevoelens in ons hoofd laten zitten

of voor ons zelf houden worden wij soms nerveus, raken wij gefrustreerd of krijgen wij letterlijk hoofdpijn. Onze gevoelens kleuren bovendien onze waarnemingen. Afhankelijk van gebeurtenissen en ervaringen die wij recentelijk en in het verleden hebben meegemaakt, verschilt onze eigen manier van kijken per situatie.

Beter toetsen dan bouwen op drijfzand

Als wij ons in een situatie bevinden waarin iets gebeurt wat wij niet gewend zijn of niet verwacht hadden, uit zich dat dikwijls in eerste instantie in verbazing of verwondering. De situatie valt ons op omdat wij iets opmerkelijk vinden en wij hebben dan even geen 'aansluiting'.

Wat op zo'n moment effectief kan zijn is om deze verwondering op dat moment te toetsen of te verifiëren aan de feiten in de situatie. Dit kan bijvoorbeeld door vragen te stellen aan de ander(en) over dezelfde feiten. Dat toetsen is dan als het ware de kortste weg voordat wij zelfstandig een conclusie trekken en daarmee verder gaan (of hierop voortborduren in ons hoofd).

Visie-verschil of visie-overeenstemming

Als wij onze verwondering op deze manier toetsen in de situatie, dan zijn er twee mogelijke uitkomsten. Wij ontdekken ofwel dat er een overeenstemming is over de situatie of we stuiten op een visieverschil. Dan kan het dus zijn dat wij tevreden zijn dat wij dit getoetst hebben, omdat we overeenstemming hebben over wat er gebeurt of aan de orde is. Het kan ook gebeuren, dat wij